

толку смрт и умирање(!?). Имено, заради таа смрт и тоа умирање Црквата постојано е повикана на мисија и таа нема да заврши до крајот на времето, до светата Парусија. Затоа и никогаш не можеме да бидеме сосема задоволни од мисијата на Црквата, бидејќи се работи за еден мошне комплексен процес кој трае и ќе трае додека е светов и веков. Љубовта, пак, праведноста, миротворството, простувањето се категории кои се мерат со нашето богоподобие, со тоа колку сме станале слични на воскресна-тиот Богочовек Христос.

☀️ Како го оценувате изминатиов период во однос на активностите на МПЦ?

ЕПИСКОП Г. МЕТОДИЈ: Ако зборуваме за периодот од последнава година, подеднакво како и за периодот од целата историја на Црквата, таа е постојано сораспната на крст со Христа и таа постојано совоскреснува со Христа.

ВЕЧНИОТ О ХРИСТОВОТО В

■ Разговорот го водеше: **Кокан СТОЈЧЕВ**

☀️ Епископ Г. Методиј, Велигден е најголемиот христијански празник кој за православните верници секаде во светот и кај нас во Македонија претставува славење на Христовата победа над смртта, славење на вечниот оптимизам, кој извира од тој библиски настан. Дали Македонската православна црква може да биде оптимистична во врска со својата мисија, ширењето на љубовта, праведноста, простувањето итн.?

ЕПИСКОП Г. МЕТОДИЈ: На ѕидот од еден светогорски манастир, изрезбана во камен, стои мислата: Секавањето на смртта е полезно за животот. Оваа христијанска мудрост потекнува од есхатолошката вера која е длабоко вкоренета во фактот на Христовото воскресение. Животот со незалезната радост заради вечниот живот во Бога подеднакво е и живот кој постојано е лице в лице со смртта. Сепак, охрабрани од Христовата победа над смртта, ние православните христијани на смртта не гледаме како на некаква фатална неминовност, која ги збришува нашите блиски, па и нас самите, од лицето на постоењето, туку како на премин, или Пасха преку која се раѓаме за вечно и совршено постоење во единството со Бога. Се разбира, тоа

не е просторна или временска преселба, зашто вечноста не им робува на категориите простор и време, туку љубовна и личностна средба (среќа) со сите наши сродници и со Бога. Оттука, произходи и

За тој дар непрестано му благодариме на Бога, на светата Литургија, како што му благодареше со својот подвиг и многутрадалниот Јов. Странанијата нè држат будни и подготвени да ги испол-

Господинот Ѓорѓија-Џорџ Атанасоски на новоизбраните викарни епископи им го честита именувањето и членството во Светиот архијерејски синод на Македонската православна црква.

NOVI VLADICI

Svetiот arhijereјski sinod na Makedonskata pravoslavna crkva доби troјca novi vladici. Na poslednata sednica na Sinodot beѓe donesena odluka arhimandritite Metodij, Kliment i Pimen da bidat izbrani za vikarni episkopi, so to najvisokoto crkovno telo na MPC vo idnina ѓe broi deset -lena. G. Metodij (Zlatanov), zamenik-реktor na Bogoslovјata, stana vikaren episkop na Skopskata eparhija, a ѓe ja носи titulata Episkop Veli-ki. Negovoto Visokoprepodobie G. Kliment (Bo`inovski) ja доби drevnata titula Episkop Herakleјski i ѓe bide vikaren episkop na Prespansko-pelagoniskata eparhija, dodeka G. Pimen (Ilievski) vo idnina ѓe ja ima titulata Episkop Polјanski i ѓe bide vikaren episkop vo Strumi-kata eparhija.

сиот оптимизам на христијанскиот живот. Бог ни посведочи колку навистина нè љуби токму преку Своето воскресение и на тој начин нè укрепи со верата во сеопштото воскресение. Смртта не е крајната граница. Со неа ништо не завршува, туку напротив, со неа сè почнува. Како и во Едемската градина. Тоа е одговорот и на скептичните забелешки дека ако Бог ја победи смртта, тогаш зошто светот секојдневно е исполнет со

нуваме заповедите Христови. Подвижничкиот етос, а не високопарното зборување, раѓа добри пастири и свештеници, добри верници, добри родители, добри граѓани итн. Суштината, пак, на нашето подвижништво е во непоштедната љубов и милосрдие кон секое Божјо создание. МПЦ е жив член на Христовото тело. Во својот опстој таа има потреба однатре да се преобразува, но не според образот на секулар-

"Христос воскресна! Навистина воскресна! Силата и благоволенieto кое произлегува од него нека биде дух двигател на нашите животи за радост на нашите родители и прародители, за полза на нашата татковина и, најпревасходно, за чување на достоинството на нашата Македонска православна црква", им порачува на православните верници Епископ Г. Методиј.

ните ориентации, туку според вечно живата и живототворна евангелска мудрост. Како што е познато, она што ќе го обележи изминатиов период е иницијативата за повторно воведување на веронауката во образованието, изнаоѓањето на што поделотворни модуси во комуникацијата со институциите на државата, борбата за признавање на автокефалниот статус и во свеста на луѓето во Македонија и во свеста и совеста на помесните православни цркви. Овие активности се од витално значење на МПЦ и на Македонија како општество. Опструкциите и тешкотиите кои патот за реализација на овие активности го прават трнлив е само доказ колку тие се важни. Како општествено-политички и религиозно-културни процеси тие се двигатели кон создавање на морално и духовно здраво граѓанство, подобрување на економските и политичките процеси во државата, солидна комуникација на верските заедници во Република Македонија, јасна и објективна свест за себе во контекст на внатрешните состојби, како и во контекст на меѓународната заедница итн.

 Во меѓувреме Македонската православна црква, неколку пати беше ста-

вена "на испит" од судбински карактер, но сепак ваквото искушение беше повод успешно да се стабилизираат внатрешните односи, а истовремено да се пронајдат пријатели, кои ќе помогнат во одмрзнувањето на односите меѓу МПЦ и СПЦ. Дали може да се каже дека е пронајден вистинскиот пат за приближување на ставовите на двете цркви?

ЕПИСКОП Г. МЕТОДИЈ: Поентата, всушност, не е во изнаоѓање модус за приближување на ставовите на МПЦ и СПЦ. Компромисот, според дефиницијата на Тертулијан, е секој да го добие она што не го сака. Овој испит или искушение Бог го дозволува, според моето скромно мнение, нашите две православни цркви, а конечно и сите помесни православни цркви да се осветат од духовната летаргија, да не ја забораваат - како што вели светиот Евангелист Јован во Откровението - својата прва љубов, а тоа е Бог и неговата вечна и непроменлива вистина. Не заради куртоазно усогласување, не заради некаква лицемерна дипломатија, туку заради љубовта која сам Бог ни ја заповеда, да не отфрламе ни еден од Неговите најмали браќа. Ако смогнеме сили литургиски да се прегрнеме и на тој на-

чин да го оствариме евхаристиското единство во Христа воскреснатиот и однатре како помесни цркви и како една, света, соборна и апостолска Црква ќе ја оствариме нашата мисија во светот. Автокефалноста на МПЦ е факт кој го засега целото православие.

 На тој пат му претходоа повеќе дипломатски разговори како, на пример, со Вселенскиот патријарх Вартоломеј II. Значи ли тоа дека Македонската православна црква влегува во посигурна и помудра патека која се однесува на позицијата на нашата Црква?

ЕПИСКОП Г. МЕТОДИЈ: Ќе ја повтора последната констатација: Автокефалноста на МПЦ е факт кој го засега целото православие. А тоа значи во колкава мера ќе го согледаме прашањето на нашиот статус во изворниот контекст на православната еклисиологија, во толкава мера ќе успееме да се разбереме. Ќе успееме да се разбереме самите себе си преку зрелоста на еклисијалното евангелско самоспознавање, и ќе се разбереме во меѓусебната комуникација како помесни црковни целини. Сета мудрост што ни е потребна Бог ја открива во светите Канони на Црквата, кои треба непрестано да нè описменуваат, та така просветени и еманципирани од етнофилетизам, фарисејство и секоја човечка слабост да ја остваруваме одговорната задача, која ја има Црквата во светот. За тоа најпрвин е потребно многу добра волја.

 Годинава ќе биде одбележана и по други успеси на Црквата, која благодарение на донациите успеа да го возобнови лешочкиот манастирски храм "Св. Атанасиј", а веќе се гледаат и контурите од обновувањето на црквата "Св. Богородица", заштитничка на Скопје. Дали ова е доказ дека верниците и македонскиот народ им се враќаат на традициите, односно колку ваквата љубов овозможува да се зацврсти папочната врска меѓу Црквата и поклониците на христијанството?

ЕПИСКОП Г. МЕТОДИЈ: На ова прашање ќе ви одговорам на тој начин што прво ќе разобличам две форми на латентен дуализам, кои во него постојат. И тоа не е случајно, бидејќи тие постојат и во свеста на пошироката јавност. Многу често во рамките на актуелните прашања, кои ги поврзуваат државата и Црквата, го среќаваме подвојувањето на верници и народ, верници и граѓани, припадници на Црквата и припадници на државата, како да постојат две раси или две класи на суштества кои коегзистираат. Секој граѓанин во рамките на својата општествена заедница ги

остварува своите права, должности и обврски. Општеството, во таа смисла, е заедница на конкретни луѓе, кои имаат индивидуални политички погледи и ставови, национални и културни особености, религиозна и филозофска увереност. Со други зборови, секој човек е граѓанин кој гласа на избори, кој слави празници, кој следи некаква мода, кој верува во нешто итн. Апсурдно е да ни се провлекува невнимателната конотација дека во државата половина народ се граѓани, а половина се верници. Истото важи и за структурата на членството во религиозните заедници. Црквата не е половина "црква" а половина поклоници на христијанството, дури и тогаш кога се работи всушност за дистинкцијата меѓу клирот и лаиците. Црквата не е клир без лаици, ниту лаици без клир. Црквата е ерархиска заедница, а тоа значи општество со поредок, која ја сочинуваат чиновите на свештената ерархија и верниот народ, конкретни личности кои заедничарат во верата и литургискиот живот. Таа соборна љубов и добра волја ги воскресна храмовите посветени на Свети Атанасиј во Лесновскиот манастир и на Пресвета Богородица во Скопје. Сите дарители, градители и украсители на храмовите не се граѓани кои од некои ирационални побуди се мешаат во работата на Црквата, тие се верни членови на Црквата, кои градејќи се вградуваат себе си во небесното и вечнодевствено тело на Црквата, кои дарувајќи Му се даруваат себе си на Бога кој е дарител на секоја добрина, кои украсувајќи ги светите храмови го украсуваат храмот на своето спасение, се украсуваат себе си. Секое добро давање и секој совршен дар доаѓа одозгора, од Отецот на Светлините и тоа едно дарување нè прави едно се-

мејство во Црквата, а не туѓинци и аутсајдери кои со "добротворството" си купуваат за себе дел од Црквата како приватна сопственост или, пак, даваат нешто свое кое неповратно се оттуѓува од нив. Тоа е смислата на ктиторството како припадност и учество во животот на Црквата. Така стануваме Црква, а не само симпатизери и спонзори кои даваат, а тоа давање не ги преобразува суштински.

☀️ Прашањето за воведување веронаука во образованието повторно се актуелизира, но се чини дека постои проблем истото да се вклопи во постоечките законски рамки. Зошто?

ЕПИСКОП Г. МЕТОДИЈ: Првенствено бидејќи тоа вклопување е невозможно. Сведоци сме, а оттогаш поминаа само неколку години, кога истиот тој закон буквално се смени преку ноќ. За државата да им излезе во пресрет на граѓаните и на нивните основани и мошне важни религиозни потреби, потребно е тој закон да се смени. Конечно, воведувањето на веронауката не значи правење компромис или правење услуга на верските заедници, туку извршување на базичната должност на власта - да ги штити интересите на граѓаните. Паралелно со тоа, менувањето на законската регулатива која е клучна и која многу ќе проговори за нашата демократичност и цивилизациска флексибилност и пред очите на нашата јавност, а и пред очите на меѓународната заедница, потребно е да се почне истрајно и внимателно процесот на демистификација и експликација на суштинските поставки на потребата од веронаука. Во оваа смисла мошне штетни се предрасудите и недоразбирањата, кои постојат во оние слоеви од граѓанството, кои својот религиозен статус го идентификуваат со атеизмот, кој како поим всушност ги инкорпорира синкретизмот (верување во сè-нешто, само не во Бога) или секуларизмот (верување во рајот на земјата без Бога). Големiot пораст на магиските култови и паганските празноверија во светот се темели токму на овие верници-атеисти. Во однос на веронауката во образованието, поточно во основното образование, недоразбирањата се сведуваат на две забелешки, или на две доминантни идеи. Прво, веронауката треба да се пласира во неутрализирана форма на историја

на религиите, религиозна етика, религиозни студии итн. Второ, веронауката ќе ни ги раздели децата во нашето мултикултурно општество. И двете идеи покажуваат дека многу треба да се работи на подготвување на теренот за веронаука. Ако веронауката ја воведеме од било кој мотив како демократски

кон Бога. Со ова ќе се согласат сите религиозни луѓе, без оглед на разликите во концептот за Бог, кои тие го имаат. Религиозноста е една од најсуптилните аспекти на човековото постоење и таа треба да се негува и развива мошне внимателно. Површниот поглед на историјата без исклучок нè доведува до

супститут на марксизмот, тогаш во старт ја промашивме целта. Знаењето за сите религии во светот, или за оние кои ги имаме во државата, нема да ги изгради нашите деца во морално постабилни, почесни граѓани. Потоа, веронаука не можат да предаваат луѓе кои не се партиципенти на верата т.е. дипломирани теолози, бидејќи верското образување е процес на создавање образ т.е. лик, а не механички трансфер на информации. Вредносните критериуми за животот не се создаваат со "бубање" лекции за светите книги, светите места, светите ритуали на шинтоистите, христијаните, муслиманите, северноамериканските индијанци, хиндуистите итн., туку со здрава вера која ќе им се предава на деца, на личности кои потекнуваат од семејства со културен и духовен идентитет. Почетокот на секоја мудрост е љубовта

дискутабилното мнение дека сите војни и зла на светот се случиле и сè уште се случуваат од религиозни побуди. Сета човечка несреќа се темели на нездравата и божемната религиозност. Манипулацијата со закржавените религиозни чувства и робувањето на неартикулираната "побожност" ги создава војните и омразите. Веронауката е единствениот вистински начин тие да се надминат. Стравот од различноста е уште една социјална болест, кој го пустоши светот. Тврдењето дека верата ги прави поделбите меѓу луѓето е апсолутен нонсенс. Различноста е еден од најголемите дарови на човекот. Тоа го сведочат "отпечатоците" од нашите прсти, комплексните структури во зениците на нашите очи, лицето, тенот на кожата, бојата на косата итн. Од возраста кога почнуваме сами да го користиме тоалетот, се учиме

дека момчињата одат во машко ВЦ, а девојчињата - во женско. На машките бебиња им се купуваат играчки и облека со сина и зелена боја, а на девојчињата - црвени и розови. Првите сознанија, па и целиот процес на созревање е процес на индивидуација, а тоа значи осветување за различноста во однос на светот и луѓето што ме опкружуваат. И тоа е сосема природен процес. Не треба да ги претвораме нашите деца во конфекциски производи, кои несвесни за различноста ќе се обидат подоцна да ѝ се спротивставуваат. Тие, а и ние, треба да се учиме да ја почитуваме различноста кај другиот, а тоа ќе го постигнеме кога ќе се научиме да се почитуваме самите себе си. Постигнувањето на овој идеал е невозможен без да научиме кои сме, во што веруваме, кому му припаѓаме, на што се надоврзуваме, кон што тежнееме итн. Ова е само еден мал сегмент од хиперсериозното прашање за веронауката во образованието, како еден од клучните чинители на здравото семејство, на здравото општество итн.

☀ Вие сте професор и проректор во Средното богословско училиште "Св. Климент Охридски". Може ли да се очекува тоа да се вклопи во рамките на образованието на РМ и со какво образование се здобиваат учениците од Вашето училиште?

ЕПИСКОП Г. МЕТОДИЈ: Вклучувањето на образовните институции на верските заедници во образовниот систем на РМ е процес кој е органски поврзан со прашањето за воведување веронаука во основното образование. Озаконувањето на овие институции ќе им помогне на верниците и на свештенството, на религиозните заедници да не се гледа повеќе како на граѓани од втор ред. Гетоизацијата на овие образовни институции и неоснованата етикета на интелектуална инфериорност, направија голема штета во текот на минатите децении. Работите сега се менуваат. Транзицијата на општеството треба да профункционира и во корените на овие идеолошки рецидиви. Како педагошки работник и пастир на Црквата имам охрабрувачки искуства со новите генерации богослови и студенти на Теолошкиот факултет, а преку вклученоста во актуелните иницијативи поврзани со верското образование, имам сознанија и за состојбите во другите верски заедници. Чувствувам разумен оптимизам во однос на ориентацијата на новите генерации на здрави религиозни граѓани, кои својата чиста и цврста вера ќе ја употребат во премостување на амбисите, кои се создадоа под влијание на стравот од побожност и од помодниот атеизам кај нас.